

compagnie frieda presenteert

EN LANG EN GELUKKIG

de lesmap

EN
ZE
LEEFDEN
NOG

FRÖE
LEEFDEN
FRÖE

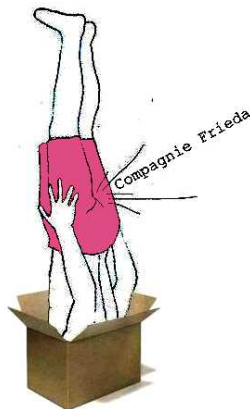
STAD ANTWERPEN

Beste leerkracht, begeleider,

Deze lesmap kan je in je klas gebruiken naar aanleiding van de voorstelling 'En Lang en Gelukkig'. De bedoeling is om de voorstelling te kaderen en aanknopingspunten te bieden met de lespraktijk. Ze bevat informatie - over de makers, de voorstelling zelf en het boek 'Het grote verlangen' waar de voorstelling op gebaseerd is - en opdrachten waarmee u aan de slag kan ter voorbereiding en verwerking van de voorstelling.

Veel genot,
Frieda

Inhoud 2

Inleiding 3

Over het verhaal 4

 Het verhaal in het boek - 'Het grote verlangen' 4

 Het verhaal in de voorstelling - 'En Lang en Gelukkig' ... 5

Over de voorstelling 6

Aan de slag in de klas 8

 Vorbereidende opdrachten 8

 Verwerkende opdrachten 11

Over de makers 14

 Compagnie Frieda 14

 FroeFroe 15

De eindtermen 16

Bijlagen 17

 De memory 17

 Over Sabien Clément 19

Inleiding

"All I want to do is ride bikes with you and stay up late and watch cartoehoens".

'En Lang en Gelukkig' is een wonderlijk verhaal zonder woorden over jongen en meisje, lang en kort, dichtbij en ver weg, van beste vrienden zijn of nog iets anders.

Voor deze voorstelling liet compagnie Frieda zich inspireren door het boek 'Het grote verlangen' van Dorine en Sabien Clément over het zo erg iemand kunnen missen dat je langer wordt van verlangen.

Ze kozen ervoor er een woordeloze voorstelling van te maken, om een wereld te scheppen van beeld en geluid.

Een wereld waar alles mogelijk is.

Over het verhaal

Het verhaal in het boek - 'Het grote verlangen'

Dit boekje vertelt het verhaal van Elise en Cyprian, twee heel goede vrienden. Op een dag wil Cyprian Elise iets vertellen, maar het lukt niet. Hij vindt de juiste woorden niet. Daarom neemt hij zijn koffer en verdwijnt, de wijde wereld in, op zoek naar de gepaste woorden. Ondertussen zien we Elise op hem wachten. Tijd gaat voorbij maar Cyprian blijft weg. Dan gebeurt er iets vreemds met Elise. Ze groeit. Ze wordt steeds groter en groter. Tot ze gigantisch is. Ze wordt langer van verlangen. Ze raakt in paniek; zal Cyprian, wanneer hij terugkomt, haar nog wel herkennen? Zal ze nog bereikbaar zijn nu ze groot is? Ternauwernood zoekt ze naar mogelijke oplossingen. Een gat maken in de grond? Een ladder maken zodat Cyprian tot bij haar kan? Stelten, lange houten latten, een vliegtuig,

een gigantische kraan, ... ? Moe van het zoeken valt ze in slaap en droomt ervan terug klein te zijn. Ze droomt van teruggevonden worden en van Cyprian. Wanneer een lang-gerekte schaduw voor de maan schuift schrikt Elise wakker en ziet Cyprian. Hij blijkt ook gegroeid te zijn.

Het verhaal in de voorstelling - 'En Lang en Gelukkig'

In 'En Lang en Gelukkig' wordt Cyprian jongen en Elise meisje. Dit verhaal kan namelijk over alle jongens en meisjes gaan die heel dikke vrienden zijn.

Jongen en meisje zijn de beste vrienden. Ze doen alles samen.

In het eerste deel van de voorstelling krijg je vooral dat te zien. Ze halen kattenkwaad uit, ze gaan zwemmen, eten een ijsje, schommelen,... Ze bouwen hun eigen wereld in de stad waarin ze wonen. In de stad is alles grauw, maar als zij samen zijn wordt het de mooiste plek op aarde.

Alles verandert wanneer meisje een vlinder ziet. Plots heeft ze enkel oog voor de vlinder.

Jongen wil haar aandacht, geeft haar bloemen, maar meisje kijkt niet.

In een poging om de vlinder te vangen doet jongen hem per ongeluk stuk. Hij pakt zijn koffertje om een nieuwe vlinder te zoeken voor het meisje.

Nu zien we meisje alleen. Ze voelt zich raar. Ze mist haar maatje. Ze wil hem terug. Seizoenen gaan voorbij, maar jongen is nergens te bespeuren.

Haar verlangen wordt zo groot dat ze groeit van verlangen. Ze doet er alles aan om terug kleiner te worden. Wat als haar vriend hier plots terug staat en zij groot is en hij klein?

Ze stuurt hem een brief met een grote ballon, mee met de wind. En ze wacht, en ze wacht,...

Op een dag staat jongen daar weer.
Ook gegroeid
Met een vlinder.
Maar nu heeft ze enkel oog voor hem.

Over de voorstelling

De miniwereld

'En Lang en Gelukkig' begint eigenlijk al voor dat de kinderen in de zaal gaan.

Op elke speelplek staan her en der kleine tafereeltjes opgebouwd. Deze minitafereeltjes verwijzen naar de leuke dingen die jongen en meisje samen doen. Je moet er een beetje voor zoeken, achter elk hoekje of kantje kunnen ze de kinderen verrassen. Op de lavabo kunnen bijvoorbeeld plots twee klein handdoekjes liggen en een mini-zwembadtrapje, of er kan een boomhut tegen de muur hangen.

Het lijkt hierdoor net of er wonen echt kleine wezentjes. Het kan fijn zijn voor de kinderen om deze klein wereld te ontdekken.

De voorstelling

In de voorstelling krijgen we de bewoners van de miniwereld te zien. Jongen en meisje zijn poppen. Daardoor bieden beeld en vorm vele mogelijkheden. Het meisje groeit bijvoorbeeld echt van verlangen.

Deze popjes praten niet. Alles wordt duidelijk door hoe ze bewegen. Ze hebben een zeer expressieve lichaamstaal.

De voorstelling wordt begeleid door muziek en geluid dat live volgt wat er op de scène gebeurt waardoor er magische momenten kunnen ontstaan. Een bel die met krijt getekend wordt belt echt, een auto raast voorbij, jongen speelt gitaar met hoogspanningskabels, ... Muziek en geluid versterken het beeld.

De voorstelling is poëtisch en eenvoudig.

Er is door de makers gekozen om het verhaal in een grauwe omgeving te laten afspelen met enkele felle kleuren en objecten die het fantastische samenzijn van jongen en meisje benadrukken.

Als jongen zijn koffertje pakt en de wereld in trekt, wordt de stad weer grauer wat het gemis duidelijk voelbaar maakt.

Compagnie Frieda speelt met klein en groot binnen en rond de voorstelling.

Als de kinderen de zaal verlaten zullen ze grote foto's vinden van jongen en meisje die nu allebei heel erg groot zijn en boven alles uittornen.

Aan de slag in de klas

Deze lesmap geeft suggesties om zelf rond de voorstelling aan de slag te gaan in de klas. Mits fantasie en creativiteit zijn de opdrachten telkens aan te passen aan verschillende niveaus.

We willen vrijblijvend ideeën toereiken. Elke leerkracht voelt immers zelf waar zijn leerlingen interesse voor hebben, wat zal werken en wat niet.

Bij elke opdracht staan de passende eindtermen van muzische vorming vermeld.

Op p. 15 vindt u een overzicht van de eindtermen per opdracht.

De eindtermen passend bij het bijwonen van de voorstelling 'En Lang En Gelukkig': **3.1, 3.7, 6.1, 6.2**

Vorbereidende opdrachten

Uitbeelden

In de voorstelling wordt niet gepraat.

Laat de kinderen zelf ook eens communiceren zonder woorden.

Enkele kinderen mogen om beurt iets uitbeelden, een woord dat ze zelf kiezen, of een woord dat de leerkracht influistert.

Begin de oefening met gemakkelijke woorden. Bijvoorbeeld voorwerpen. (stoel, haardroger, broek, koken, ...) Maak dan de opdracht abstracter door moeilijkere woorden in te fluisteren (lucht, warmte, reizen, mooi, lelijk, rood/groen/...)

Hou achteraf een gesprekje. Welke woorden zijn het makkelijkst? Waarom? Kan je alle woorden uitbeelden? Waarom wel/waarom niet? Welke woorden kan je niet uitbeelden?

(zie verwerking voor een dramaopdracht die hierop aansluit
→ gevoelens uitbeelden met masker)

3.1, 3.5, 6.3

De titel

Bespreek met de kinderen de titel van het stuk dat ze gaan bekijken.

Je kan volgende vragen als leidraad gebruiken.

Waarom doet de titel denken? *Einde van een verhaal.*

Hoe is dat zinnetje dan precies? *En ze leefden nog lang en gelukkig.*

Eindigen alle verhalen zo? *Nee.*

Hoe kan een verhaal nog eindigen? *En toen kwam er een varken met een lange snuit en was het verhaaltje... uit!*

(De voorstelling eindigt ook echt met een varken dat komt opdagen, goed idee dus om te vernoemen dat een verhaal zo kan eindigen. Wanneer de kinderen er dus zelf niet opkomen kan je het nog even zelf vertellen.)

6.1, 6.2

Het boek

Het verhaal van 'En Lang En Gelukkig' is gebaseerd op 'Het grote verlangen', een prachtig prentenboek van Sabien Clément en Dorine Clément.

Bekijk samen met de kinderen enkele boeken van Sabien Clément en bespreek de illustraties. Je kan ook enkele boeken samen lezen.

(zie bijlage p. 19)

1.1, 1.2, 1.3

Geluiden en muziek

In de voorstelling wordt er niet gepraat. Er wordt wel gewerkt met geluiden en muziek.

Bespreek met de kinderen;

Hoe klinkt een auto?

Hoe klinkt een deurbel?

Hoe klinkt een speelplaats tijdens de speeltijd?

Ga met je kinderen eens luisteren tijdens de speeltijd en probeer de geluiden eens na te doen in de klas.

Extra: je kan deze geluiden ook integreren in een geluidenparcours, een klankketting, of een muzikaal rooster.

2.1, 2.2

Bewegen op muziek

Laat 3 fragmenten horen. Vraag de kinderen welk gevoel hierbij past. Klinkt de muziek verdrietig, blij of boos? Laat de kinderen bewegen op blije en droevige muziek.

Enkele suggesties voor geluidsfragmenten:

blij: Lolita yaya - Frank Phal
 What a beautiful day - The Levellers
triest: Nothing came out/ Moldy Peaches
 Mister lonely/ Bobby Vinton
boos: Bonehead/ Naked City

2.1, 2.4, 4.1, 4.4

Hinkelen

Jongen en meisje spelen tijdens de voorstelling het spelletje 'hinkelen'. Kennen de kinderen dit? Teken op de speelplaats enkele hinkelparcours en ga spelen!

4.1

Memory

Kopieer het blad van de memory 3x, telkens in een andere kleur. Knip de kaartjes uit.

De kinderen spelen memory → ze zoeken een gezicht van een bepaald gevoel en zoeken daarbij de passende lichaamshouding. De moeilijkheidsgraad kies je zelf. Letten de kinderen enkel op de figuren? Of moet ook de kleur dezelfde zijn?

(zie bijlage p. 17 voor de kaartjes)

1.3, 3.7, 6.1

Verwerkende opdrachten

Bespreking

Bespreek de voorstelling. Stel gerichte vragen over het verhaal, wat er te zien was op de scène, de geluiden en de muziek, ...

Hebben de kinderen alles begrepen?

Mogelijk zeggen ze dat ze niet begrepen wat de ooievaars (aan het begin) kwamen doen (meestal zijn dit kinderen met een andere culturele achtergrond). Vraag eerst of iemand het wél begreep, indien ja, laat de kinderen het dan zelf aan elkaar vertellen.

Wanneer niemand kan antwoorden; Vertel dat er bij ons ook wel eens gezegd wordt dat de baby's gebracht worden door de ooievaar.

Bijkomende vraag: Wat wordt nog gezegd? *Dat baby's uit de bloemkolen komen.*

Ook het varken aan het einde kan voor verwarring zorgen (zie voorbereidende opdracht rond 'de titel').

We merken dat de kinderen verschillende interpretaties geven aan het 'groeien' van de poppen. Sommigen zeggen dat de poppen ouder worden en daarom groeien, anderen begrijpen echt dat ze langer worden van verlangen. Bespreek dit met de kinderen.

Hoe komt het dat meisje groter werd?

Vond ze dat leuk?

Waarom?

Wanneer de kinderen zeggen dat de poppen groter worden van ouderdom, zeg dan niet dat dit fout is, dat is het immers niet. Vraag aan een ander kind 'Wat denk jij?'. Zo begrijpen de kinderen dat alle interpretaties mogelijk zijn.

3.7

Het briefje (schrijven)

Als iemand lang weg is, wat zou je dan zeggen tegen die persoon als je wil dat hij terugkomt?

Hoe overtuig je hem? Wat stond er op het briefje dat de jongen naar het meisje stuurde?

Laat de kinderen zelf fantaseren en een idee uitwerken op een eigen briefje.

Je kan deze schrijfpdracht zo lang of zo kort maken als je zelf wil. Want schreef de jongen een lange of een korte brief? Wat zou er in een lange brief staan? Wat in een korte?

6.3, 6.4

Gevoelens uitbeelden met masker (drama)

Laat de kinderen gevoelens uitbeelden (boos, verdrietig, bang, ...)

Ze zullen hiervoor vooral beroep doen op de gezichtsmimiek.

Praat erover met de kinderen. Maak ze ervan bewust dat ze ook hun gezicht gebruiken om deze dingen uit te beelden.

Waarom doen ze dat?

Konden de poppen dat ook? *Nee, ze hebben een gezicht zonder specifieke uitdrukking, dat kon niet veranderen.*

Hoe deden de poppen het dan? *Enkel met hun lichaam.*

Herinneren de kinderen zich nog fragmenten uit het stuk waarbij een duidelijk gevoel te zien was?

Hoe ging dat?

Laat de kinderen dit ook eens proberen.

Neem een masker en zet dit op bij een vrijwilliger en laat hem een gevoel uitbeelden. Laat verschillende kinderen aan de beurt.

Lukt dit?

Is het moeilijk?

Waar moet je op letten?

3.4, 3.5, 3.7

Fotobord

Tijdens de voorstelling worden er foto's getoond van de avonturen van jongen en meisje. Hun hoofden gaan door een kader waardoor ze deel worden van de foto.

Maak zelf ook zo'n bord uit karton of hout.

Werk in groepjes of klassikaal.

Neem een bord waar plaats voor hoofden is uitgesneden. De kinderen versieren/beschilderen het bord zelf, en trekken daarna een leuke foto.

Extra leuk: neem een houten bord en beschilder het met bordverf. De kinderen kunnen dan met krijt steeds nieuwe taferelen verzinnen doordat ze het weer kunnen wegvegen. Het is natuurlijk veel werk om een bord te maken waar ie-

dereen in past. Maak een bord voor 3 (4, 5, ...) kinderen en gebruik het bijvoorbeeld bij hoekenwerk. Zo vermijd je lange wachttijden om het bord te gebruiken.

1.4, 1.6, 5.3

Tableau vivant

Op de foto's in de voorstelling kon je zien dat jongen en meisje vele leuke momenten beleefden.

Laat de kinderen in groepjes een stilstaand beeld maken (van zichzelf) waarin ze plezier maken/leuke dingen doen.

Je kan deze oefening ook opbouwen. Laat eerst 1 kind staan, plaats er dan een tweede bij. De kinderen kunnen zelf vertellen wat ze doen. Als ze dit moeilijk vinden kan jij als leerkracht een verhaal vertellen waarin de kinderen zich dan inleven en zo als standbeeld mee op de foto komen.

Bespreek het tafereel.

Extra: neem ook écht een foto, de kinderen vinden dit leuk en zullen zo langer geconcentreerd zijn.

3.5, 3.6

Over de makers

Compagnie Frieda

Compagnie Frieda bestaat uit twee acteurs, twee kostuumontwerpers, een acteur/leerkracht (onthaalklas, anderstalige nieuwkomers), een architect, een interieurvormgever en een ingenieur techniek/bouwkunde.

Met dit collectief willen zij vanuit verschillende vakgebieden hun creatieve vaardigheden bundelen om met gedeelde passie dat te vertellen wat je met woorden, beelden, klank, beweging alleen niet gezegd kan krijgen.

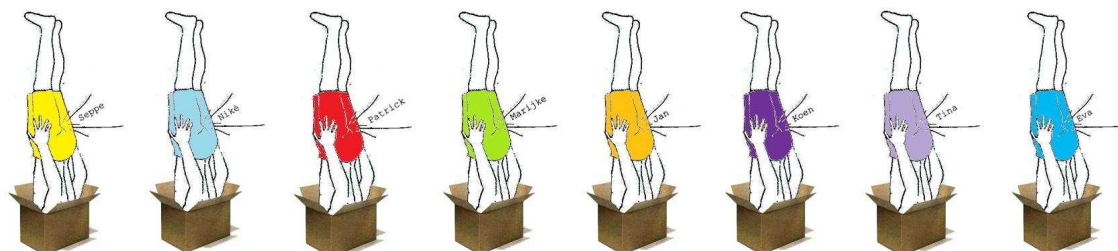
Zij verstaan onder de term theater niet enkel de klassieke voorstelling op een podium in een of andere zaal. Hoewel zij deze mogelijkheid niet uitsluiten, willen ze toch proberen om de muren van de theaterzaal neer te halen, theater naar buiten te gooien, op pleinen, in de straat, in vergeten gebouwen of desnoods bij u thuis in de badkamer. Theater kan overal. Soms is het er al, maar moet er alleen nog naar gewezen worden.

Niet alleen de grenzen van de theaterzaal willen ze in vraag stellen, ook die van de klassieke voorstelling zelf. Compagnie Frieda gaat op zoek naar een vorm waar theater al begonnen is voor het begint en nog een eindje doorwerkt.

De projecten van Compagnie Frieda zijn een ontdekkings-tocht, waarbij iedere toeschouwer andere dingen ontdekt, met een ander verhaal naar binnen komt en weer naar buiten gaat.

De verhalen zijn er al, er moet alleen nog naar gewezen worden.

www.compagniefrieda.be

Froefroef

Voor het maken van 'En Lang en Gelukkig' kon compagnie Frieda terecht onder de vleugels van Froefroef.

Froefroef maakt theater voor kinderen, jongeren en volwassenen. Theater in een cross-over van poppen, figuren, objecten, video, acteurs en livemuziek. Figurentheater voor kleine tot zeer grote zalen, tenten, op locatie en speciale projecten. Hiervoor werken zij samen met professionele schrijvers, componisten, acteurs, poppenspelers, muzikanten, techniekers, decor- en kostuummakers. Froefroef heeft een eigen, internationaal gerenommeerd, werkatelier waarin ze naast eigen theaterpoppen ook voor televisie en collega's creaturen of requisieten vervaardigen.

Theater Froefroef maakt indrukken, hersenspeelsels en laat dingen tot leven komen vol humor, horror, poëzie en rock'n'roll. Tussen Roodkapje en Macbeth ligt hier nog slechts een laagje latexrubber...

www.froefroef.be

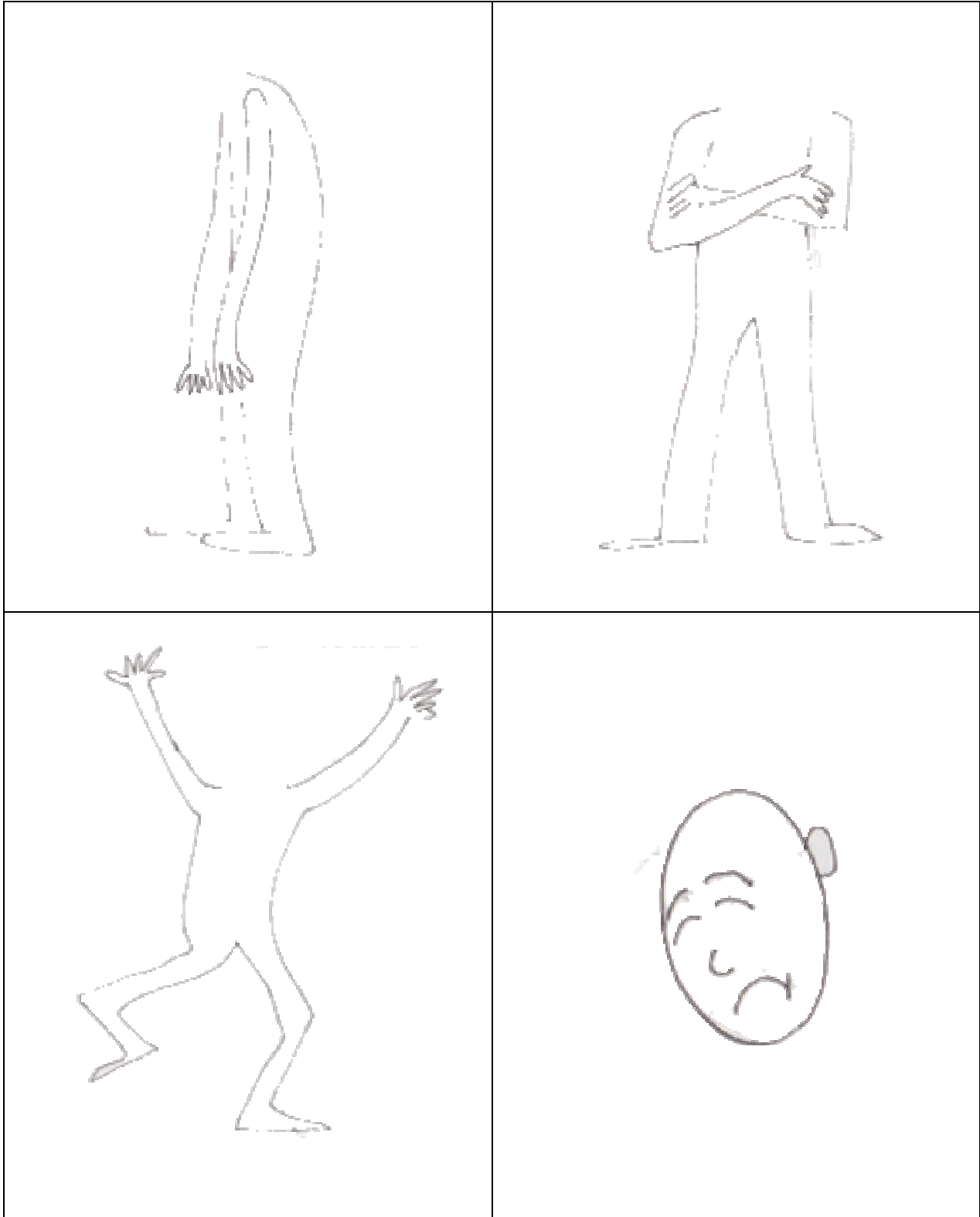
De eindtermen

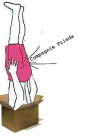
Vorbereidende opdrachten	uitbeelden	3.1	3.5	6.3	
	de titel	6.1	6.2		
	het boek	1.1	1.2	1.3	
	geluiden en muziek	2.1	2.2		
	bewegen op muziek	2.1	2.4	4.1	4.4
	hinkelen	4.1			
	memory	1.3	3.7	6.1	
bijwonen van de voorstelling 'En Lang en Gelukkig'		3.1	3.7	6.1	6.2
verwerkende opdrachten	bespreking	3.7			
	het briefje	6.3	6.4		
	gevoelens met masker	3.4	3.5	3.7	
	fotobord	1.4	1.6	5.3	
	tableau vivant	3.5	3.6		

Bijlagen

De memory

Over Sabien Clément

Sabien Clément - °1978, Kortrijk-
studeerde 4 jaar illustratie en gra-
fisch ontwerp aan het Sint Lucas In-
stituut te Antwerpen.

Toen ze in 2000 afstudeerde als Mees-
ter in de Beeldende Kunsten, kreeg ze
de kans om een voortgezette opleiding
te volgen en verder te studeren in
Polen. Daar kon ze haar stijl verder
ontwikkelen, los van opgelegde op-
drachten. Ze spitste zich vooral toe
op vrij werk en modeltekenen op groot
formaat.

In 2001, net terug in België, kreeg ze haar eerste illu-
stratie opdracht: "Jij lievert". Dit gedichten-
boek, geschreven door Geert De Kockere en uitgegeven bij De
Eenhoorn, werd onmiddellijk bekroond met een boekenpluim
(2003). Het boek werd vertaald in het Frans en Italiaans.
Sindsdien illustreert ze voor verschillende uitgeverijen,
zowel in binnen als buitenland.

Haar doelpubliek zijn zowel kinderen als volwassenen. Kin-
deren weten vooral de humor en het vrolijke lijn-
kleurenspeel te appreciëren.

Volwassenen laten zich dan weer graag bekoren door de poë-
tische kracht en de dubbele betekenis die je in haar teke-
ningen kan vinden.

Andere illustraties van haar hand zijn o.a.:

Linus - met Pieter Gaudesaboos en Mieke Versyp

Sunjata - met Pieter Embrechts

De stille zee - met Jeroen Van Haele

De aap komt uit de mouw

Lodewijk de koningspinguïn - met Dimitri Leue

Loedolf het stokstaartje - met Lieve Hoet

P. en ik - met Geert de Kockere

www.sabienclément.be

Naar het paleis - Lodewijk de koningspinguïn - 2004